

บทคัดย่อ

งานวิจัย เรื่อง การศึกษากระบวนการถ่ายทอดแนวคิดของหนังสือชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินแห่งชาติ
กับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราชผ่านศิลปะการแสดงหนังตะลุง

มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
เพื่อการเรียนรู้ของชุมชนท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราชอย่างยั่งยืน 2) ศึกษากระบวนการถ่ายทอดแนวคิด
ของหนังสือชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินแห่งชาติกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นผ่านตัวละครหนังตะลุง
3) เพื่อศึกษาการรับรู้แนวคิดด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจากหนังสือชาติ ทรัพย์สิน ผ่านตัวละครหนังตะลุง
ของผู้ชมหนังตะลุงที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในด้านสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช
ศึกษาการถ่ายทอดและการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงหนังตะลุงทั้งรุ่นเก่า รุ่นกลาง และรุ่นใหม่
เพื่อให้สามารถดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรมในปัจจุบัน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคสนามที่ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน
ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการทำวิจัย คือ สถานที่ที่มีการแสดง
หนังตะลุงในแต่ละรุ่น ประกอบด้วย หนังตะลุงรุ่นเก่า เช่น หนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สินศิลปินแห่งชาติ
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช หนังตะลุงรุ่นกลาง เช่น หนังปฐมอายุลูกหมี่ หนังตะลุงรุ่นใหม่ เช่น
หนังน้องปอดศ.เคล้าน้อย และเก็บรวบรวมข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่นหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน
อดีตนายหนังตะลุง อดีตลูกคู่หนังตะลุงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสดงหนังตะลุงทั้งรุ่นเก่าจนถึง
รุ่นปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่าการถ่ายทอดการแสดงหนังตะลุงที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต
ในด้านสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
กับการดำรงชีวิตในด้านสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราชในหลายประการ ประกอบด้วย
การพัฒนาด้านตัวหนังตะลุง เช่น พัฒนาการเกี่ยวกับการพอกหนัง การพัฒนาเกี่ยวกับสีที่ใช้ในการระบาย
ภาพหนังตะลุง การพัฒนาขนาดของตัวหนังตะลุง การพัฒนารูปแบบของตัวหนังตะลุง การพัฒนา
ด้านโรงหนังตะลุง/จอหนังตะลุงและไฟ การพัฒนาด้านการออกตัวหนังตะลุง/ฉาก/ลีลาการเชิดรูปเล่นเงา
การพัฒนาด้านบทหนังตะลุง/บทกลอน/สาระการแสดง การพัฒนาด้านเครื่องดนตรี/เครื่องเสียง
การพัฒนาด้านราคาหนังตะลุง การพัฒนาด้านผู้ชม การพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการแสดง
หนังตะลุง การพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อวงการคงอยู่ของหนังตะลุง การพัฒนาเกี่ยวกับ
การฝึกหัดเล่นหนังตะลุงของนายหนังตะลุงในยุคปัจจุบัน

กระบวนการในการปรับตัวในการแสดงหนังตะลุงเพื่อให้สามารถดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม
ที่ดั้งเดิม ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรมในปัจจุบัน นายหนังตะลุงต้องปรับวิธีการแสดง
ให้ทันกับสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความอยู่รอดของหนังตะลุงแต่ละคณะ บางคณะก็ได้นำ
เครื่องดนตรีสมัยใหม่เข้าเพื่อสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชมหนังตะลุง นอกจากนี้ นายหนังตะลุงยังต้องมี

การปรับตัวด้านเวลาในการแสดง บทกลอน ตัวหนังสือ ขนาดและรูปแบบของโรงหนังตะลุง ขนาดของจอ การนำแสง สี เสียงที่ทันสมัยเข้ามาใช้ การแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ต การร้องเพลง การร่าย การถ่ายทอดและการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงหนังตะลุงทั้งรุ่นเก่า รุ่นกลางและรุ่นใหม่ เพื่อให้สามารถดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม ในปัจจุบัน ประกอบด้วย รูปแบบการถ่ายทอดวัฒนธรรมการแสดงหนังตะลุงของนายหนังตะลุงรุ่นเก่า รุ่นกลาง และรุ่นใหม่ โดยการถ่ายทอดและการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงหนังตะลุง ของนายหนัง ตะลุงรุ่นเก่า และรุ่นกลางมีความใกล้เคียงกัน แต่ในรุ่นปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไป แต่จุดร่วมที่ยังมี การดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง คือ การฝากตัวเป็นศิษย์จะต้องผ่านการทดสอบความอดทนจากนายหนัง ตะลุงหรืออาจารย์ การครอบมือจากอาจารย์ และการไหว้ครูหนังตะลุง และรูปแบบการอนุรักษ์ วัฒนธรรมการแสดงหนังตะลุงของนายหนังตะลุงรุ่นเก่า รุ่นกลาง และรุ่นใหม่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย รูปแบบการอนุรักษ์ คือ การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน การจัดตั้งศูนย์ฝึกหนังตะลุง เยาวชน การแสดงออกผ่านพิธีกรรมการไหว้ครูหนังตะลุง การจัดประชันแข่งขันการแสดงหนังตะลุง